

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3191/2018. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.37.048/2017/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Közép-dunai Halászati Korlátolt Felelősségű Társaság (jogi képviselő: dr. Orosz Dániel ügyvéd, Kőnig és Orosz Ügyvédi Iroda, 1031 Budapest, Varsa utca 5., a továbbiakban indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, melyben kérte a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.37.048/2017/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasszal támadott ítéletben megállapított tényállás szerint az indítványozó (az alapügy felperese) meghatározott halgazdálkodási vízterület haszonbérelője, az Országos Halgazdálkodási Adattárban a halgazdálkodásra jogosultak nyilvántartásában szerepelt. 2016. január 5-én jogfenntartó nyilatkozatot terjesztett elő a Fejér Megyei Kormányhivatalnál (a továbbiakban: elsőfokú hatóság), a halgazdálkodási területre fenntartotta a haszonbérleti szerződéssel részére átengedett halgazdálkodási jogát. A Horgász Egyesületek egyik megyei szövetsége (a továbbiakban: Szövetség) 2016. január 20. napján haszonbérleti szerződést kötött a halgazdálkodási területre a Földművelésügyi Minisztériummal. Az elsőfokú hatóság határozatával az indítványozót mint a halgazdálkodási vízterület haszonbérelőjét, az Országos Halgazdálkodási Adattárban a halgazdálkodásra jogosultak nyilvántartásából 2015. december 31-ével törölte. Ezzel egyidejűleg a Szövetséget és a Horgász Egyesületek másik szövetségét halgazdálkodási jogosultként 2016. január 1-jétől 15 éves időtartamra nyilvántartásba vette. Az indítványozó fellebbezése folytán eljár alperesi jogelőd az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Az indítványozó ezt követően keresetet terjesztett elő a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz, amely jogerős ítéletével az alperes határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte. A megismételt eljárásra vonatkozó utasításként rögzítette, hogy az elsőfokú hatóságnak arról kell döntést hoznia, hogy az Országos Halgazdálkodási Adattárban a halgazdálkodási vízterületre halgazdálkodási jogosultként kit jegyez be.
- [3] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, kérve annak hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását. A Kúria a – jelen alkotmányjogi panasszal támadott – Kfv.VI.37.048/2017/13. számú ítéletében a felülvizsgálati kérelmet megalapozottnak találta, a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és a keresetet elutasította. A Kúria ítéletének indokolása szerint az elsőfokú bíróság az alperesi határozat jogszerűségének felülvizsgálatára irányuló közigazgatási perben hatáskörét és illetékességét meghaladva vizsgálta az új haszonbérleti szerződés érvényességét és állapította meg azt, hogy az érvénytelenség okán az indítványozó halgazdálkodási nyilvántartásból való törlése és az új haszonbérelő bejegyzése a jogszabályokban foglaltakkal ellentétes módon történt. Hangsúlyozta, hogy a hatóságok által vezetett deklaratív nyilvántartásba való bejegyzésre és törlésre irányuló eljárásban kizárólag a haszonbérleti szerződés létének ténye, illetve a haszonbérlet kezdeteként megjelölt időpont bírt jelentőséggel. A haszonbérleti szerződés érvényességének vizsgálatára sem a közigazgatási eljárásban, sem az elsőfokú bíróság eljárásában jogi lehetőség nem volt.
- [4] 3. Az indítványozó a Kúria ítéletével szemben az Abtv. 27. § alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, kérve annak megsemmisítését, mivel az – állítása szerint – sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését. Indokolása alapján az ítélet azért sérti a tisztességes eljáráshoz való jogát, mert a Kúria megsértette a Pp. 270. § (1) bekezdését és a 275. § (1) bekezdését, figyelmen kívül hagyta a Ptk.

6:88. § (1) bekezdését, a Kúria döntése ellentétes az annak elvi tartalmaként megfogalmazott tétellel, a Kúria hiányosan, a rendelkezésre álló iratokkal valamint a valós tényekkel ellentétesen állapította meg a döntése alapjául szolgáló tényállást, továbbá elmulasztotta annak megindokolását, hogy az iratokból egyértelműen kiolvasható egyes tényeket milyen okból nem vett figyelembe vagy tekintett irrelevánsnak döntése meghozatalakor. A panaszos szerint a Kúria az általa hivatkozott jogszabályok téves értelmezése eredményeként állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság hatáskörét és illetékességét meghaladva hozott ítéletet a közigazgatási perben.

- [5] 4. Az Alkotmánybíróságnak elsőként azt kellett vizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz alkalmas-e az érdemi elbírálásra, azaz megfelel-e a befogadási feltételeknek. Ennek alapján a következő megállapításokra jutott.
- [6] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz határidőn belül érkezett be [Abtv. 30. § (1) bekezdés]. Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog indítványozó szerinti sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvény – indítványozó szerint – megsértett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont]. Az indítvány megfelel annak a feltételnek is, mely szerint az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 27. § b) pont]. Az indítványozó jogosultnak tekinthető [Abtv. 51. § (1) bekezdés]; az indítványozó érintettnek tekinthető [Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pont]. Azonban az indítvány nem felel meg annak a feltételnek, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség történt volna, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésről volna szó (Abtv. 29. §).
- [7] A benyújtott alkotmányjogi panasz valójában az ügyben meghozott, az indítványozó számára sérelmes bírói döntés megállapításainak és következményének tartalmi, és nem alkotmányossági kritikája. Az indítványozó a Kúria döntésével szembeni kifogásait fogalmazza meg, alkotmányossági érvelést azonban alkotmányjogi panaszja ténylegesen nem tartalmaz. Az indítványozó lényegében csak beidézi az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését és két alkotmánybírói határozatot, de indokolásként csak a vélt vagy valós jogszabálysértéseket írja le.
- [8] Az Alkotmánybíróság arra számos határozatában rámutatott, hogy nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a perorvoslati bíróság felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon [elsőként: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]]. Az a tény, hogy a Kúria az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezte az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [9] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza állandó gyakorlatát, mely szerint „az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik” [3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]]. Ez a megközelítés a jogszabályok bírói eljárások során történő értelmezésére is irányadó. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy a jogalkalmazói tevékenység során „a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki” [3325/2012. (XI. 12.) AB végzés; Indokolás [14]]. A bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének (annak, hogy a bíróság egy-egy bizonyítási indítványt, bizonyítékot milyen szempontok alapján és miként értékelt) felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel. A tisztességes eljárás alapjoga pedig nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírói szervezet feletti «szuperbíró» szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” [elsőként lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]].

- [10] Az indítványozó által az Alaptörvény felhívott rendelkezésének állított sérelme kapcsán felvetett érvek így nem minősülnek az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek, vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességnek.
- [11] 5. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.37.048/2017/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2018. május 29.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2081/2017.

• • •